

Jarecki, Jerzy

Rozwój naukowy Filii Politechniki Warszawskiej

Notatki Płockie 22/5-93, 27-29

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Na akademii poświęconej dziesiątej rocznicy powstania Filii PW w Płocku bardzo udany występ inauguracyjny dał Zespół Pieśni i Tańca płockiej uczelni. W murach uczelni znalazła pomieszczenie stała ekspozycja muzealna (filia Muzeum Mazowieckiego). Zapewnia ona studentom kontakt z kulturą na miejscu, prowadzi do dyskusji, rozszerza horyzonty, stanowi realizację wizji wychowania przez sztukę. W ciągu pięciu lat zorganizowano tu dziesięć wystaw, o różnorodnej tematyce. Ekspozycje etnograficzne przeplatały się z ekspozycjami rzeźby, malarstwa, grafiki i rysunku.

Z okazji Centralnych Dożynek 76 zorganizowano ekspozycję: „Tradycyjne narzędzia rolnicze na Mazowszu”. Wielkim powodzeniem cieszyła się ekspozycja akwreli Tadeusza Osinśkiego — amatora hobbyisty, zakochanego w zabawkach architektury, a także wystawa malarstwa inowrocławskiego artysty-plastyka Leonarda Pyszkońskiego.

Swoją działalność rozwija także AZS przy

współdziała Komisji Sportu i Turystyki RU SZSP. Organizuje się wiele imprez sportowych, rozgrywek, turniejów, raidów pieszych i rowerowych. O usportowieniu studentów świadczą liczne puchary i dyplomy zdobyte na zawodach sportowych i spartakiadach, jak chociażby zajęcie II miejsca w II Letnich Igrzyskach Akademickich byłego województwa warszawskiego w dniach 10—12 maja 1975 r., lub uzyskanie wicemistrzostwa przez siatkarzy w grupie wyższych szkół inżynierskich, morskich i politechnicznych w cyklu rozgrywkowym 1974—76.

W ciągu ubiegłego dziesięciolecia mury płockiej uczelni opuściło 712 absolwentów z dyplomami inżynierów budownictwa, inżynierów chemików, inżynierów mechaników, z tego prawie połowa podjęła prace w zakładach przemysłowych miasta i regionu. Oprócz dobrego przygotowania zawodowego uczelnia wyposażyła ich także w odpowiednie ambicje twórcze, realizowane w oparciu o rzetelną wiedzę i humanistyczne ideały.

JERZY JARECKI

Rozwój naukowy Filii Politechniki Warszawskiej

1. ORGANIZACJA ROZWOJU KADRY NAUKOWEJ

Zgodnie z obowiązującą aktualnie Kartą Naukowca wszyscy pomocniczy pracownicy naukowo-dydaktyczni zatrudnieni w szkolnictwie wyższym mają obowiązek podnoszenia swych kwalifikacji poprzez prowadzenie prac naukowo-badawczych, pomnażanie swego dorobku naukowego i w efekcie uzyskiwanie wyższych stopni naukowych. Młodszy pracownicy naukowo-dydaktyczni — asystenci i starsi asystenci mają obowiązek uzyskania stopnia naukowego doktora nauk w terminie 8 lat od momentu rozpoczęcia pracy w szkole wyższej. Okres ten może wydawać się dostatecznie długi. Jeżeli jednak zważy się, iż w pionierskich warunkach Filii PW w Płocku gros czasu każdego pracownika tak dydaktycznego jak i technicznego zajmowały, a niejednokrotnie i teraz zajmują sprawy organizacji, to okaże się, że czasu na wykonanie własnej pracy naukowej nie pozostaje tak wiele.

Droga do uzyskania tytułu naukowego doktora może przebiegać kilkoma torami, wśród których wymienić należy przede wszystkim: łączenie codziennej pracy naukowo-dydaktycznej i wychowawczej z wykonaniem własnej pracy doktorskiej; studia doktoranckie z oderwaniem od pracy; zaoczne studia doktoranckie.

W Filii PW w Płocku najczęściej spotykana jest pierwsza forma osiągnięcia doktoratu, tzn.

forma łączenia normalnej pracy dydaktycznej i wychowawczej z własną pracą naukową. Ze względu na dość duże braki samodzielnych pracowników nauki w Filii PW (docentów, profesorów), to jest tych pracowników, którzy mogą prowadzić prace doktorskie, olbrzymia większość pracowników naukowo-dydaktycznych posiada promotorów poza Filią. Należy tu podkreślić, że największa liczebnie grupa pracowników Filii wykonuje prace doktorskie pod opieką samodzielnych pracowników naukowych Politechniki Warszawskiej.

Druga forma rozwoju naukowego — przez stacjonarne studia doktoranckie nie jest praktycznie wykorzystywana w Filii. Wiąże się to z brakiem własnych studiów doktoranckich, które odbywałyby się w Płocku, a więc związane jest z kłopotliwym z kadrowego punktu widzenia odrywaniem pracownika od Filii na okres 3—4 lat. Przy obecnym stanie kadrowym Filia nie może jeszcze pozwolić sobie na bezkolizyjne odrywanie od procesu dydaktycznego pracowników, którzy w większości organizowali tę pracę.

Niedostatecznie jeszcze wykorzystywane są możliwości zaocznych studiów doktoranckich zarówno krajowych jak i zagranicznych. Studia te pozwalają na łączenie codziennej pracy dydaktycznej i wychowawczej z obowiązkiem ukończenia w określonym czasie (z reguły 4 lata) pracy doktorskiej.

Omawiając zagadnienia organizacji rozwoju naukowego kadry dydaktycznej nie można pominąć problemu doboru tematyki prac naukowych.

Jak wiadomo, w większości podstawowych jednostek organizacyjnych, tj.: Zespołach i Zakładach prowadzone są prace naukowo-badawcze zlecane Uczelni przez przemysł lub Instytuty resortowe. W chwili obecnej Filia w Płocku realizuje 50 tematów, w tym rządowych 8, tematów węzłowych 4 oraz 28 innych na ogólną sumę ok. 15 mln zł. W niektórych przypadkach możliwe jest łączenie badań zleconych z tematem pracy doktorskiej. Oczywiście wymaga to znacznie większego wysiłku ze strony asystenta, który zobowiązany jest do uczestniczenia zarówno w pracach naukowo-badawczych jak i do wykonywania własnej pracy doktorskiej.

Zupełnie inny charakter mają prace habilitacyjne wykonywane przez doktorów zatrudnionych w Filii. Prace te nie mogą być wykonywane w formie zorganizowanych zajęć, jak studia doktoranckie, niezmiernie rzadko też mogą być łączone z pracami zleconymi przez przemysł. Wymagają one ogromnego wysiłku i poświęcenia własnego czasu. Jeżeli zważy się, że większość doktorów zatrudnionych w Filii obok normalnych zajęć dydaktycznych, a z reguły są to już wykłady i seminaria, posiada cały szereg obciążeń wychowawczych i społecznych, a często ludzie ci prowadzą także prace naukowo-badawcze na zlecenie przemysłu, to w pełni oddaje obraz ich wysiłku niezbędnego do wykonywania pracy habilitacyjnej. Dlatego nie należy dziwić się, że dotychczas w Filii PW wykonano tylko 2 prace habilitacyjne. Następne są w toku i w ciągu najbliższych lat powinny być zakończone.

2. DOROBK NAUKOWY FILII W PŁOCKU

Miernikiem rozwoju naukowego pracowników dydaktycznych wyższej uczelni jest zdobywanie kolejnych stopni naukowych oraz wzrost dorobku naukowego. Na dorobek naukowy składają się wydane indywidualnie lub we współautorstwie książki i skrypty, artykuły w czasopismach naukowo-technicznych, referaty plenarne i komunikaty na konferencjach, sympozjach i zjazdach naukowych, patenty oraz sprawozdania z prac naukowo-badawczych.

W początkowym okresie istnienia Filii, kiedy większość prac zleconych stanowiły prace usługowe, a stanowiska badawcze i laboratoria znajdowały się w stadium organizacji, dorobek naukowy Filii był bardzo skromny. Artykuły w czasopismach naukowych, komunikaty na konferencjach, sprawozdania z prac naukowo-badawczych ukazywały się dość sporadycznie. Od kilku jednak lat Filia PW w Płocku staje się liczącym się ośrodkiem naukowo-badawczym, w którym prace usługowe zeszły na dalszy plan i stanowią margines prac naukowo-badawczych. Efektem tej zmiany są osiągnię-

cia naukowe, tj. prace publikowane i wygłaszane zarówno w kraju jak i za granicą. Naukowcy Filii PW zapraszani są regularnie do udziału w konferencjach krajowych i zagranicznych, na których wygłaszają już nie tylko komunikaty, ale i referaty plenarne. Efektem doświadczeń pracy dydaktycznej są pierwsze skrypty powstające w Filii PW w Płocku.

Dorobek naukowy Filii PW w Płocku w okresie dziesięciu lat jej istnienia składa się z około: 136 publikacji w czasopismach naukowych, 96 referatów i komunikatów na konferencjach, zjazdach i sympozjach, 20 patentów i zastrzeżeń patentowych oraz 32 skryptów i książek. W podziale na Instytuty dorobek naukowy można przedstawić następująco:

INSTYTUT CHEMII

	Zakład Podstaw Chemii	Zespół Tworzyw Sztucznych	Zespół Chemii i Technologii Organicznej	Zespół Inżynierii Chemicznej	Razem
Artykuły	10	23	8	1	42
Referaty i komunikaty	26	13	3	3	45
Patenty	3	6	—	6	15
Książki i skrypty	1	1	—	1	3

INSTYTUT BUDOWNICTWA

	Zespół Technologii i Organizacji Produkcji Budowlanej	Zespół Dróg	Zespół Mechaniki Konstrukcji Inżynierskich	Zespół Konstrukcji Budowlanych	Zespół Urządzeń Sanitarnych	Razem
Artykuły	5	3	10	31	—	49
Referaty i komunikaty	4	2	2	14	3	25
Patenty	2	—	—	—	—	2
Książki i skrypty	11	—	4	3	—	18

INSTYTUT MECHANICZNY

	Zespół Aparatury Przemysłowej	Zespół Technologii Budowy Maszyn	Zespół Elektrotechniki	Zakład Maszyn i Urządzeń Rolniczych	Zespół Konstrukcji i Technologii Maszyn	Razem
Artykuły	13	—	—	6	6	25
Referaty i komunikaty	9	2	1	4	8	24
Patenty	—	1	—	—	2	3
Książki i skrypty	—	3	—	2	1	6

JEDNOSTKI MIĘDZYINSTYTUTOWE

	Zakład Matematyki	Zespół Fizyki	Zespół Nauk Ekonomicznych	Razem
Artykuły	3	3	14	20
Referaty i komunikaty	2	—	—	2
Książki i skrypty	1	—	4	5

Pracownicy Instytutu Chemii najczęściej swe prace publikowali w Przemysle Chemicznym, Chemii Stosowanej i Wiadomościach Naftowych. Prace Instytutu Budownictwa ukazywały się najczęściej w Inżynierii i Budownictwie oraz Przeglądzie Budowlanym, natomiast In-

stytutu Mechanicznego w Przeglądzie Mechanicznym oraz w Rozprawach Inżynierskich. Tradycyjnie już pracownicy Filii PW zapraszani są do udziału w corocznej Konferencji o Ropie w Bratysławie, brali także udział w polsko-szwajcarskim sympozjum „Człowiek i środowisko” oraz w innych spotkaniach naukowców w Polsce i za granicą. Dowodem szczególnego uznania dla pracy Zakładu Matematyki w Filii PW było przyznanie mu prawa zorganizowania Ogólnopolskiej Konferencji Geometrii Rzutowej i Wykreślnej, która odbyła się w maju 1977 roku.

Jeżeli zważyć, że z jednej strony większość prac naukowo-badawczych wykonywanych w Filii PW związana jest z regionem płockim, z drugiej zaś, że większość publikacji powstaje w oparciu o prace naukowo-badawcze, to można ocenić, jak poważny wkład wnoszą naukowcy Filii PW w Płocku w rozwój swego miasta i województwa.

ANDRZEJ KOWALSKI

Absolwenci Filii Politechniki Warszawskiej

Rok 1967 otwiera nowy rozdział w historii Płocka. Decyzją Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego zostaje powołana Filia Politechniki Warszawskiej. Początek roku akademickiego rozpoczyna 60 studentów w Oddziale Inżynierii Lądowej. Mimo trudności w latach następnych przybywa studentów, rozpoczyna działalność Oddział Mechaniczny i Chemii.

W roku 1971 mury uczelni opuścili pierwsi inżynierowie budownictwa lądowego.

Liczba absolwentów Filii w Płocku w latach 1971—1977

Rok	Absolwenci studiów dziennych			Studia wieczorowe		Ogółem
	Budow- nictwo	Che- mia	Me- cha- nika	Inży- nier- skie	uzu- peł- niające	
1971	43	—	—	—	—	43
1972	42	—	19	—	—	61
1973	55	—	73	—	—	128
1974	57	27	51	—	—	135
1975	55	39	72	—	1	167
1976	53	37	51	—	11	152
1977	—	—	67*	46	30	143
Razem	305	103	333*	46	42	829

* liczba planowana

W ostatnich latach we wszystkich Instytutach Filii zostały powołane do życia uzupełniające studia magisterskie. Dało to szansę

absolwentom zatrudnionym w województwie płockim uzyskać pełne wykształcenie wyższe. W chwili obecnej z tego rodzaju studiów korzystają 132 osoby. Do chwili powołania studiów magisterskich drugi stopień wykształcenia można było uzupełnić tylko w macierzystej uczelni. Z grupy osób, które skorzystały z tej możliwości, siedem jest w chwili obecnej zatrudnionych w Filii na stanowiskach naukowo-dydaktycznych.

Gdzie znaleźli zatrudnienie absolwenci naszej uczelni, jakie zajmują stanowiska, jak wygląda ich kariera zawodowa? Na te pytania danie wyczerpującej odpowiedzi jest niezwykle trudne, ponieważ wiele osób powróciło do swych rodzinnych miejscowości lub wyjechało z Płocka w poszukiwaniu atrakcyjnej dla siebie pracy. W chwili obecnej można ich spotkać prawie w całym kraju: w Warszawie, Gdańsku, Krakowie, Koninie, Kaliszu, Sierpcu, Kutnie. Pracują i pracowali również poza granicami naszego państwa.

Duża grupa pozostała jednak w Płocku. Na młodych inżynierów budownictwa, mechaników i chemików czekają płockie przedsiębiorstwa budowlane i przemysłowe.

Inżynierowie Budownictwa Lądowego zatrudnieni zostali głównie w tak dużych zakładach pracy jak: Płockie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego „Petrobudowa”, Płockie Przedsiębiorstwo Robót Mostowych, Płockie